

Virtutis Solidæ Præcipua Impedimenta, Subsidia, Et Incitamenta

Commentationibus Illustrata, Omnium Usui Aptatis. Quæ Servire Insuper
Poterunt Pro Argumento Concionum: Uti Et Considerationum Tempore
Exercitiorum; præsertim verò pro gemino sacræ collectionis triduo; prout
ex subjectis hunc in finem elenchis patet. [...] Partes Tres

Impedimenta

Bellecius, Aloysius

Ratisbonæ [u.a.], 1755

§.II. In suis sequelis

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55524](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-55524)

*bia mea iniqitatem, nec lingua mea
meditabitur mendacium. (yy) Potius
omnia perdam bona, & feram mala,
quām ut denuo etiam leviter delinquam
in animam meam. (zz) Verūm cūm
ex me nihil possim, nisi peccare, &
perire, *confirma hoc DEUS, quod opera-
tus es in me;* (aaa) & *quod dedisti
velle, da & perficere.* (bbb)*

§. II.

*Malitia peccati venialis considerata
in suis sequelis.*

I.
*Actus vir-
tutum cor-
rumpit.*

Magnum præterea malum est ejus-
modi culpa in suis effectibus.
Nam in primis peccata venialia actus
virtutum corrumpunt, dum eos ve-
nenata aspergine ita inficiunt, ut illis
(quæ plurium Theologorum concors
opinio est) superni ordinis celsitate de-
jectis, cœlestem vim omnem merendi
adimant penitus, auferantque; cūm
sint illæ *muscae morientes*, quæ teste

Eccle-

(yy) Job. 27. v. 3. & seq. (zz) Eccli. 19.
v. 4. (aaa) Psal. 67. v. 29. (bbb) August.
Serm. 256, de tempore.

Ecclesiaste perdunt suavitatem unguenti. (a)

Primum huic asserto fundamentum præbet illa Christi admonitio Matthæi 6. v. 1. dicentis: *attendite, ne justitiam vestram faciatis coram hominibus, ut videamini ab eis; alioquin mercedem non habebitis apud patrem, qui in cælis est.* Quibus verbis Divinus Magister apertè insinuat, justitiam ex vana gloria exercitam carere æterna mercede. Cùm autem inanis ejusmodi gloriola leve solummodo piaculum sit, (b) jure infertur: ergo actus tali noxa infectus omni merito præmioque funditus exuitur, privaturque, ita quidem, ut testante Hieronymo, *martyrum ipsum, si ideo fiat, ut admirationem & laudem à fratribus habeamus, frustra sanguis effusus sit.* (c)

Idem

(a) *Eccles. 10. v. 1.* (b) Quod ibi Christus loquatur de vana gloria solum leviter culpabili docet S. Thomas 2. 2. q. 132 a 3. ad 1. item Tournely tract. de act. hum. cap. 6. sect. 2. Concl. 1. ubi is insuper docet, circumstantiam finis venialiter mali totum virtutis actum penitus corrumpere. (c) In cap. 1. Epist. ad Galat.

Idem expressè docet Theologorum phœbus Aquinas, 2. 2. q. 132. a. 3. ad. 1. ita differens: *opus virtuosum amittit vim merendi vitam æternam, si propter inanem gloriam fiat, etiam si illa inanis gloria non sit peccatum mortale.* Quam eandem doctrinam in 2. dist. 38. q. 1. a. 4. tradit, *cum aliquis, inquiens, vult dare eleemosynam propter inanem gloriam, hic est unus actus voluntatis, & hic actus totus est malus, licet non ab omni eo, quod in eo est, malitiam habeat.*

Adeoque licet ejusmodi actio non ab omni eo, quod in ea est, malitiam habeat; id est, licet adhuc bona sit secundum quid; (ut scholæ loquuntur) tamen quia non est bona simpliciter & secundum omnia rerum adjuncta, ex mente S. Doctoris non est meritoria cœlestis gratiæ nec felicitatis æternæ. Quod enim ejusmodi trunca bonitas minimè sufficiat ad superam merendi vim; sed quod actus ex omnibus & singulis, quæ confluunt, circumstantiis bonus esse oporteat, post Angelicum docent gravissimi Theologi.

gi. (d) Et ex his abunde constat, veniale nævum omnem virtutis actum, communicata lue, penitus inficere, perdereque; seque habere instar fermenti, quod totam, cui injicitur, farinæ massam corrumpit.

Proin ô bone! licet mysticæ contemplationi assiduè intentus viveres, summas opes in egenos profunderes, corpus variis cruciatibus emaciares. licet morum modestia angelum, concionandi ardore Seraphinum, in sacro tribunali charitate Samaritanum vinceres, ac heroica indentidem patientiæ, demissionis & obedientiæ facinora patrares; nihilominus ista, si vel modica veniali labe fuerint infecta; si

in

(d) S. Thom. 2. 2. q. 110. a 3. in C. ubi sic: quia ad hoc quod aliquid sit bonum, requiritur, quod omnia rectè concurrant. Bonum enim est ex integræ causa; malum verò est ex singularibus defectibus, ut dicit Dionysius cap. 4. de divinis nominibus. Item 1. 2. q. 89. a. 1. ait: peccatum veniale impedit actus virtutum. Gonet. Disp. 4. a. 1. Rhodes Disp. 4. sect. 3. §. 2. Antoine tract. de act. hum. c. 3. a 3. Gervasius Brisacensis part. 3. tract. 1. de act. hum. Disp. 2. q. 1. a 3. Lancicius opuscul. 16. N. 73. Sylvester & alii; contra Lugonem.

in ea amor proprius, commoditatis studium, aut vana mentis gloriola subdolo pede vel tantillum irrepserit, actum est de eorum pretio ac dignitate. Mox omnes hi actus degeneri germine ex virtutibus, quæ esse potuissent, in vitia turpiter abeunt, non nisi castigatione digna. Et quamvis purissimam intentionem tuis operibus tempore matutino præmisisses, hacque industria ipsum etiam residuæ diei plumbum providè inaurasses; si tamen postea vel unicus talis intercesserit nævus, mox reliqua omnia, abrupto protinus filo, præmio vacua erunt, & inania omnino, ac cassa vilescent.

Nam (ut bene docet S. Chrysostomus) *nil potest simul esse meritum & delictum*; (e) utque *actio sit mala* (verba sunt Aquinatis) sufficit, ut *aliquid desit*; *cum bonum sit ex integra causa*. (f) Quid autem illi actioni non deerit, quæ tali macula sordet? Unde sequitur, ejusmodi corruptos pietatis actus

nec

(e) Hom. 30. ad pop. (f) I. 2. q. 18.
a. 3. ad 3. Item 2. 2. q. 110. a 3. C.

nec meritorios esse nec supernos; cùm veniale, æmulando illum *vermem*, qui percussit hederam *Jonæ*, (g) ipsam pariter boni radicem asperso toxicō ene- cet, corrodatque; ac *instar locustæ ac bruchi comedat omnem fructum*, (h) aliás ex sanctioribus nostris operibus sub vitæ autumno decerpendum.

Jam age, ô anima! æquitatis tribu- nal concende, & promeritam inde in reum, quem tibi fisto, sententiam pro- nuncia. En! servus hic tuus, infusa fellis gutta, plurimos mellis cados vi- tiavit: summi valoris monetam, im- mixta furtim scoria, adulteravit; suis- que artibus ac dolis impedimento fuit, ne in singulos dies centum millia au- reorum lucrareris. Edic: quid suppli- cii hunc meruisse jam censes? Vah! reus est mortis, exclamas, omniq[ue] odio ac execratione dignus. At ecce! offensa levis est ille prædo, qui tot gemmas ex tua cœlesti corona excus- sit: tot beatis æternitatibus te priva- vit, quot actus virtutum sua vafritie infecit, destruxit, ac depravavit. Ec- hunc

(g) *Jon.* 4. v. 6. (h) *Ps.* 104. v. 34.

hunc latronem odisse non queas? quin
& amare, tueri, fovere possis? Apage
tantam impietatem! potius decreto illi
exilio, omnis ad mentem aditus ei
æternum à te sit interdictus.

II. Verum his non contenta, plus
Charitatis ultra serpit levioris noxæ perversitas;
fervorem diminuit. alia adhuc sunt, quæ inducit, nocu-
menta. Nam non solam corrumpit
hæc pestis supernos omnes probitatis
actus, ac invida calliditate impedit
augmentum omne meritorum; sed in-
super (ut nobis auctor est Angelicus
Doctor) diminuit fervorem *charitatis*, (i)
criticum in Dei servitio languorem in-
ducendo, creandoque rerum æterna-
rum insolens fastidium, quod tandem
ipsi divino cordi nauseam movet.

Et hinc B. Laurentius Justinianus
monet, *servo DEI etiam parva esse vi-*
tanda delicta, ne charitas refrigescat,
(1) *ac animum occupet lethalis tor-*
por; cum etiam Religiosi (ut ait D. An-
selmus) per modicarum contemptum cul-
parum

(i) 3. p. q. 79. a. 4. ad 1,

(1) Vitæ cap. 2

parum paulatim a fervore suo deficiant, (m) & in temporem prolabantur. Temporem autem dum nomino, heu! monstrum nuncupo, quod tum ob malignitatem, qua scatet: tum ob damna, quæ gignit, venenata malorum Lerna jure appellatur.

In hanc verò nos sensim per minores quoque labes præcipitari, tristis experientia assiduè docet. Nam animo concipe hominem, ejusmodi nævos temerè committentem; & en! omnia in ejus corde torpido languore marcescent: fatigent opera pictatis, languebunt studia virtutis, torpebunt exercitia voluntariæ afflictionis. Nihil arduum aggredietur mens, exiguus erit in cœptis conatus, & similis conatui sequetur effectus; nempe vel nullus vel admodum imperfectus. Non sapiet nisi terrena, cœlestia cum fastidio audiet, tedium sentiet in oratione, horrorem ab appetituum coercitione, nauseam in rerum spiritualium exercitatione. Contrà verò ad opposita his

Pars I.

C

vitia,

(m) Lib. de simil. c. 122.

vitia, præcipuè ad carnis commoda, sensuumque illecebras toto pondere ferri se experietur. *Quis ergo inficiias ibit, per ista charitatis fervorem diminui, attenuari, restinguī?*

Quis verò hujus nocumenti malignitatem sat vivis coloribus adumbrabit? nam diffusa in cordibus nostris charitas, (n) seu immanens gratia tantæ excellentiæ bonum est, ut dignitate, pretio ac utilitate omnibus aliis ingenti intercedine antecellat. Hujus autem teste S. Thoma (o natae cœlis animæ ad damni, quæso, gravitatem attendite!) hujus, inquam, tanti tamque eminentis boni diminutio dispositivè & indirectè fit per peccata venialia. (o) Non quod per illa cœlestis gratia (cœlum sanctificantem vocant) ex anima statim expellatur, aut quasi ea gradatim imminuta decrescat; sed quia immisso in animum tempore ejus augmentum impediunt, utque etiam illa tandem perdatur, pederentim disponunt; uti tradit Aquinas his verbis:

quam-

quamquam charitas secundum se ac directe nullatenus diminui possit; dispositivè tamen & indirecte per venialia peccata diminutionem admittit. (p) Licet enim charitatis lampades cœlesti Sponsi sint lampades ignis atque flamarum; (q) tamen si his venialium arenam copiosius injicias, sensim restinguas, ac emori necesse est. Ad hæc autem quis non cohorrescat?

III. Imò, ut docere pergit Theologorum Phœbus, hoc genus culparum aliqualiter, et si imperfecte separat hominem à DEO; quia per illas deordinatur voluntas hominis ob immoderatam conversionem ad bonum creatum. (r) O verè sententiam terrore plenam! quid gravius, obsecro, quid aptius dici possit, ad incutiendum nobis hujus mali horrorem? O amans Numinis mens! en! noxa levis te non quidem penitus, aliquo tamen modo separat à DEO: te saltem aliquatenus abstrahit ab ejus paterno sinu, tequé ex providis ejus bra-

C 2 chiis

(p) Ibidem. (q) Cant. 8. v. 6. (r) 3.
p. q. 87. a. 1. C.

chiis aliqua minimum ratione avertit,
dimovetque; dum te indignum reddit
illa singulari providentia ac amore be-
nevolo, quo is mala avertit, bona im-
mittit, & peculiari affectu curat, *ut
justis omnia cooperentur in bonum.* (s)

Hoc autem scuto exuta, quid ages,
o misera? Ah! hostium telis nuda pa-
tebis, & irruentibus undique tenta-
tionibus exposita, in omnem casum
prona nutabis. Hujus quidem peri-
culi magnitudinem & beneficij jactu-
ram modò nihil admodum curas; quia
tristes illius sequelas & hujus inæsti-
mabile pretium parum oppidò pon-
deras; sed vñ tibi! si id in altero pri-
mum orbe docearis. Enimvero vel
stupidus sit, vel amens oportet, cui
ista hujus vitii odium non creant. Stu-
pidus quidem, si tam immanum no-
cumentorum malitiam non agnoscit;
amens autem, si ea cognita tamen ve-
niale non timet, fugit, horret.

Præcipue cum insuper animam tur-
piter fæder, ac in oculis Divinæ Ma-
jestatis

jestatis valde deformem, fædam ac de-
testabilem reddat. Nam exigui etiam
nævi à S. Basilio sordibus comparantur,
que animi splendorem exterminant, &
nativo ejus decori officiunt. (t) S. Au-
gustinus eos appellat scabiem, nostrum
decus ita exterminantem, ut ab illius
sponsi, qui speciosus forma præ filiis ho-
minum est, castissimis amplexibus sepa-
rent. Cæsario Arelatensi sunt pustulæ,
quæ quidem animam non occidunt; sed
eam tamen quasi horrenda lepra repletam,
summopere deformant. (u) Bernardo Ab-
bati minima quælibet inobedientia turpis
macula est. (x) His similia habent Gre-
gorius Magnus, (y) Leo Papa, (z)
aliique Patrum. Ut proin triplici ære
circa pectus is rigeat necesse est, quem
ista hujus monstri horrore non com-
plent; quique non ultiro fatetur, ma-
gnum id malum esse ob tam noxios,
quos gignit, effectus.

Heu! maculæ, fordes, pustulæ, scabies hæc piacula sunt, animam teturum

C 3 in

(t) In cap. 4. Isa. (u) Hom. 8. (x)
Serm. de triplici custodia. (y) In cap. 5.
cant. (z) Serm. 4. quadrag.

in modum deturpantia; & tamen iis
mentem pro re nauci omni ex parte
commaculamus! O mortales! tam
enorme etiam unicum est tale deli-
ctum, ut maluerit Catharina Genuen-
sis, se vivam in succensam fornacem
conjicere: (aa) Anselmus se in orcum
demergere, (bb) Chrysostomus à Ca-
codæmone possideri, (cc) quām vel
unico ex illis minoribus erratis se con-
taminare, quæ nos in cordis penetra-
lia, patenti porta, turmatim tam fa-
ciles admittimus.

O cœli! ex sententia Patrum minus
damnum est à dæmone nos insideri,
cor-

(aa) Vitæ cap. 12. ubi sic loquitur: certum
babe, quod si quis cerneret, quām enorme unum
tantum peccatum sit, potius eligeret, anima, &
corpore in succensa fornace vivus consistere, quām
in se peccatum tolerare. Et si universum mare ignis
esset, ad effugiendum peccatum se in medium ejus
usque ad fundum demergeret, neque inde unquam
prodiret, si liciret, quod prodiens, peccatum esset in
se conspecturus. (bb) V. de simil. n. 190. ubi ait:
Si hinc peccati pudorem, & illinc cernerem inferni
horrorem, & necessariò uni illorum haberem immer-
gi, prius me in infernum immergerem, quām pecca-
tum in me committerem. (cc) Hom. 28. in Ep. ad
Rom. & Hom. 29. ad pop.

corpus dirissimè cruciari, animam tar-
tarorum incendiis torqueri, quàm eam
veniali labe fædari. Et nos tamen has
offensiones arenæ instar in acervos ac-
cumulamus; nihil solliciti, ne tandem
earum mole etiam miseri opprima-
mur; licet hic consuetus sit, isque
terribilissimus, quem hæc pestis pro-
creat, effectus. Cùm ex mente Theo-
logorum (dd) variis modis dedu-
cat ad lethalem noxam, adeoque ad
inferos.

IV. O effectum terribilem ! Audi
ô peccator ! quisquis hæc piacula su-
perbo risu explodis ; audi , inquam ,^{am dispo-}
effatum S. Thomæ Aquinatis , & con-
treñisce : homo , ait , multoties peccan-
do venialiter disponetur ad peccatum mor-
IV.
Ad letham nox-
nit.

C 4 *tale*,

(dd) Nempe 1. minuendo timorem DEI. 2. inducendo rerum Religiosarum neglectum. 3. impediendo peculiaria quædam gratiæ cœlestis auxilia, quibus alioquin homo efficaciter à labo mortifera servatus fuisset. 4. Generando habitum, quo animus per iteratos in eadem materia minutos lapsus sensim inclinatur ad patranda etiam majora ejusdem speciei delicta. Vide Tannerum 1. 2. Disp. 4. q. 5. dub. 3. n. 55. & 56. Lessum L. 13. de perfectione, divin. c. 15. n. 23.

tales, (ee) quod ipsum S. Doctor eodem articulo quinque repetit, & denovo alibi (ff) clarissimis inculcat verbis, duces secutus illustria orbis sidera Augustinum, (gg) Chrysostomum, (hh) Isidorum, (ii) Damascenum, (ll) & Gregorium magnum, (mm) concordi oratione idem asseverantes.

Itaque (heu! trepitate piaæ mentes!) itaque ex mente sanctorum Ecclesiarum Doctorum, quin imò ipso etiam illo
Divi-

(ee) 1. 2. q. 88. a. 3. C. (ff) 2. 2. q. 48.
a. 7. ad 5. ubi ait: *Quamvis per peccatum veniale gratia non tollatur, per quam est hominis salus, disponit tamen ad mortale; & sic vergit in detrimentum salutis.* (gg) Serm. 28. de tempore. ubi: *dum homines negligenter despiciunt peccata sua, quæ parva sunt, crescentibus minutis peccatis, adduntur etiam crimina, quæ cumulum faciunt, & demergunt.* (hh) In cap. 1. Galat. ubi: *Quemadmodum in corporibus vulnera quæ homines neglexerunt, febres gignunt, & putrefactiones, ac mortem denique; itidem in animis, qui pusilla diffundunt, majora invitant.* (ii) Isidor. Hispalensis
L. 2. sent. c. 19. *Contemptu minorum peccatorum majora committuntur.* (ll) C. 19. in vita Barlaam, & Josaphat, ubi: *Qui minima vitia, & peccata nihil pendunt, graviora sibi invehunt.* (mm) L. 31. mor. c. 9. al. 12. *In unoquoque lapsu à minimis semper incipitur, & succrescentibus defectibus ad graviora devenitur,*

Divini Spiritus oraculo: *qui spernit modica, paulatim decidet, veniale disponit ad lethale.* (nn) *Enimvero cui hoc fulmen hujus mali horrorem non incutit, is ruinæ proximus est.* Nemo repente fit pessimus; quisquis damnatus est, is primò per leviora tanquam per gradus ad graviora, & inde ad tartara descendit. *Verbò: damnatio æterna* sape ex unico minori nœvo tristi serie dependet. Non quasi ipse stygis incendia mereretur; sed quia ducit ad mortifera æternis ignibus digna.

Exemplo sit S. Theresia, quæ perpetuis cruciatibus addicta fuisset, nisi tenuem defectum vitâsset. Licet enim illa (utì ipsa de se scribit) *nullum unquam affectum habuerit ad ullum grave peccatum, & ab dishonestis naturaliter abhorruerit; & licet nunquam à DEO fuerit separata per culpam mortalem; nihilo minus ob otiosas & lœtas conversationes cum aliis immatura etatis & virtutis hominibus institutas, orans invenit*

C §

se

se positam in inferno, ibique vidit locum, quem ei dæmones præparaverant, (oo) & quò pervenisset, nisi hunc errorem correxisset.

O Cœlites! tantilla labecula tam sanctam Virginem paulatim præcipitâsset in orcum! quid ergo agent tot alii nostri longè magis periculosi defectus? Quis ergo sibi ab ejusmodi maculis non timeat? O Religiose! fortè ex illa tua socordia in surgendo, ex illo tempore in orando, ex illa liberiori curiositate, aut lubrica familiaritate, ex illo respectu humano dependet tua perditio. Certè non minora hæc sunt ac illæ otiosæ collocutiones Di-væ Theresiæ.

Nec dicas: fortassis non dependet beatitas mea ab exilibus ejusmodi rebus; nam fortassis dependet. Ergóne incerto eventui æternitatem, animam, cœlum expones? Profectò si S. Theresia sic argutata fuisset, miserè decepta æternūm periisset. Quod ergo S. There-

(oo) In ejus vita ab ipsam conscripta c. 2. & 32.
Item Lancicius opusc. 16. c. 4. n. 58. & seq.

Theresiæ accidisset, cur nobis evenire non possit? Vx ergo nobis! si pusillas labes contemnere pergamus. Nam for- tè ex illo ipso delicto, quod modò ut leviusculum spernimus, nostra pa- riter beatitudo dependet.

Vah! improvidam levitatem no- stram! ut mortem caveamus, etiam ab iis abstinemus, quæ morbos crea- re solent. Et interim exigua piacula pleno haustu abligurimus; licet per ea plano pede deducamur ad morti- fera. Pudeat nos tandem aliquando, majorem gerere corporis, quam ani- mæ curam; ne admissum errorem etiam nos olim apud inferos deplorare cogamur. Proin timeamus, ac etiam venialia solicitudine summa fugiamus. Viperarum enim genimina sunt, quæ si crescere sinantur, animæ lethales ictus certò infligent.

Heu! *vita mea inferno appropinqua- vit; & nescivi!* (pp) Ad orci margi- ginem per hæc minuta deductum jam- jam

jam afflaverat inde *ascendens fumus tormentorum*; (qq) & neglexi! Ah! nisi tu Domine! adjuvisses me, per illa leviora in gravia fors pridem lapsus, jam *habitarem cum igne devorante: cum ardoribus sempiternis.* (rr) Verum ô custos hominum! (ss) qui *odisti iniquitatem* etiam tenuem, (tt) *operi manuum tuarum porrige dexteram,* (uu) & *de portis mortis* (xx) abstractum, deduc me super *semitas justitiae,* (yy) ut ambulem in eis, declinando à malo etiam parvo. Ante januam cordis mei collocat Cherubim, habentem flammeum gladium, atque versatilem, ad custodiendam viam; (zz) ne ad illud his *vulpibus parvulis,* quæ *demoliuntur mentium vineas,* (vv) ullus posthac accessus pateat.

§. III.

-
(qq) Apoc. 14. v. 12.	(rr) Isa. 33. v. 14.
{ss) Job. 7. v. 20.	(tt) Ps. 44. v. 8.
{uu) Job. 14. v. 15.	(xx) Ps. 9. v. 15.
(yy) Ps. 22. v. 3.	(zz) Gen. 31. v. 24.
Cant. 2. v. 15.	(vv)